

XII. évf. 6. szám
2022. június

KEMLIB

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, dr. Horváth Géza,
Márku Mónika, Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba
ISSN 2062-5782

Tartalom

Megyei körkép	3
Pár-beszéd – Zene és irodalom - MIKOLASEK ZSÓFIA.....	3
Borbás Marcsi – Gasztróangyal a könyvtárban - MIKOLASEK ZSÓFIA.....	3
Könyvpiknik az ökoteraszon - MIKOLASEK ZSÓFIA.....	4
On Sai – FÁBIÁN ILDIKÓ	5
Rényi Ádám – Osztálytalálkozó és Bezzeggyerek - MIKOLASEK ZSÓFIA	5
Sándor Anikó – El Camino, ahol a csodák is megtörténnek - NÁSZ JÁNOS	6
Palotás Petra – Műsorvezetőből író - FÁBIÁN ILDIKÓ	6
Fereteges Kanapé májusban - GOLDSCHMIDT ÉVA	7
DZSÉMSZÉSSÖN a JAMK-ban - NÁSZ JÁNOS.....	8
Sikeres május - DUDÁS JUDIT	9
OTTO robotok jártak a könyvtárban - FÁBIÁN ILDIKÓ	10
Anne a Zöld Oromból - FÁBIÁN ILDIKÓ	10
Sulyok Gabriella grafikus-operatőr volt a májusi Új Forrás vendége - NÁSZ JÁNOS	11
Helytörténeti barangolásunk Tatabánya múltjában - SÁRI ALÍZ IMOLA	12
Lovász Zoltán grafikusművész kiállítása - TARI - SZÉKELY KAROLA	13
KSZR körkép	14
Gerzson házasodik - SZLEZÁKNÉ MOLNÁR KATALIN.....	14
Vau és Miau Dadon - SZLEZÁKNÉ MOLNÁR KATALIN	14
Rejtély a könyvtárban - SCHIFFER KATALIN	15
KITEKINTŐ	16
Endresz György Repülés- és Hadtörténeti Emléknap - MÁRKU MÓNICA	16
GYEREKSAROK	18
Autós mozi Kuflikkal - SULLER ILDIKÓ.....	18
Bringázz a jövődért! - avagy könyvtári öko-délelőtt - KUN-KOVÁCS ERIKA, DOLLMAYER BEA.....	18
Turczy István Robin Hóddal érkezett a könyvtárba - GOLDSCHMIDT ÉVA.....	19
Helytörténet, honismeret	20
2022-ben Tatabánya várossá válásának 75. évfordulójáról emlékeznek – IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ	20
Relikviák és hagyományőrzés a könyvtárban - IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ	21
Könyvtári sajtófigyelés	22
2022. MÁJUS	22

**93. ÜNNEPI
KÖNYVHÉT**

2022. június 9-12.

Pár-beszéd – Zene és irodalom

MIKOLASEK ZSÓFIA

2 író, 2 zenész, 2 József Attila-díj, 2 Prima Primissima-díj, 1 Liszt Ferenc-díj, 3 Kossuth díj - mindemellett remek szövegek és zenék a könyvtárban - ez várta azokat, akik az ünnepi könyvhét nyitónapján ellátogattak a könyvtárba. A két zenész (apa és fia) Dés László és Dés András, a két író pedig Závada Pál és Spiró György voltak.

Ha lenne csillár a nagytermünkben, biztosan lógtak volna ott is, de így beérem annyival – teltház volt. Azt hiszem, a vendégek nem csalódtak: Závada Pál új könyvéből az Apfelbaumról olvasott fel, a Dés fiúk szaxofonon és ütős hangszereken reflektáltak, majd következett Spiró György, aki két, még meg nem jelent fanyar novelláját tárta elénk, erősen megkacagtatva a csilláron nem lógó népeket, a legvégén felhangzott a Hová mész te kis nyulacska és a Mint a mókus...

Persze épp csak úgy, hogy meglegyen a közönségnek az AHA – élmény.

Fotó: Mikolasek Zsófia

Majd vége lett, vastaps, dedikálás – kiváló este volt kiváló művészek társaságában.

ÜNNEPI KÖNYVHÉT

Borbás Marcsi – Gasztroangyal a könyvtárban

MIKOLASEK ZSÓFIA

Péntek estére is megtelt a nagyterem, hiszen maga a Gasztroangyal látogatott el a könyvtárba.

Fotó: Török Csaba Frigyes

Rögtön kiderült, hogy nem szereti azt, amikor leangyalozzák, az is, hogy az igazolványában nem a Marcsi név szerepel. Marcs (merthogy sokan szólítják így) elhivatottan mesélt legújabb

szervedélyéről, a kertészetről. Az Őrségben 3000 hektáros „kertet” művel, szigorúan biomódszerekkel. Elkötelezett híve a fenntartható életmódnak, így hamar közös hullámhosszra kerültünk.

Megtudhattuk, hogy rendkívül fárasztó volt a Gasztroangyal forgatása, hiszen egyszerre hat adást kellett fejben tartani. Elárulta azt is, hogy nem bírta a gyomra a vidéki traktát, és az egyszerűbb ételek (többek között a saláták) nagy híve. mesélt arról is, hogy mindenféle ellenkező híresztelés ellenére a magyar konyha igenis jelentős és finom. Tervei között a kertje által ihletett kozmetikumok és parfüm megalkotása szerepel. Bár Marcsi a program végére már nagyon éhes volt, mégis kitartóan dedikálta a megjelentek könyveit.

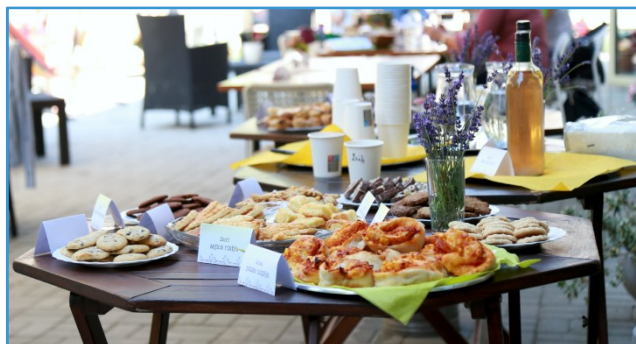
ÜNNEPI KÖNYVHÉT

Könyvpiknik az ökoteraszon

MIKOLASEK ZSÓFIA

ÜNNEPI KÖNYVHÉT

Hagyományteremtő volt a szándék – rendezünk könyvpikniket az ökoteraszunkon! Kicsit izgultunk, hogy jó legyen az idő, nem is kellett csalódnunk (bár egy kicsit feltámadt délutánra a szél), így lampionokkal, napvitorlákkal, kerti bútorokkal rendeztük be a teraszt.

Fotó: Tari-Székelly Karola

A piknikhez természetesen falatozás is társult: saját készítésű süteményekkel és házi szörppel vártuk izgatottan, hogy az olvasók is jó ötletnek tartják-e, amit kigondoltunk.

Csuda Mini együttes (Fotó: TCsF)

A délelőtti program a gyerekeknek szólt: A Csuda Mini együttes táncoltatta meg a (nem csak) aprótalpúakat, lehetett színezní és gyönyörű virágok is készültek néhány elsárgult viráglapból.

Délután helyi szerzőket vártunk, akik elhozták könyveiket és dedikálták is azokat az érdeklődőknek: Adamecz László, Fekete Margó, Zichó Viktor, Illés Adorján, Dezső Nikolettá, Kothenc Mária és H. Gábor Erzsébet is tiszteletét tette nálunk.

Illés Adorján és Zichó Viktor (Fotó: Tari-Székelly Karola)

Dezső Nikolettá (Fotó: TCsF)

Persze nem néma csöndben várták az írók olvasóikat: két fantasztikus helyi együttes a Carters Country Duó és a Coffee City zenekar szolgáltatott egész délután háttérzenét.

Coffee City (Fotó: Tari-Székelly Karola)

A látogatók jöttek – mentek, olvastak, elaludtak, falatoztak, majd fél hatra már megtelt a terasz, hiszen Hrutka Róbert: Láthatatlan szépség estje következett – megzenésített saját és egyéb versei elvarázsolták a nézőket.

Mi is jól éreztük magukat, a fellépők és a látogatók is, így biztosra mondhatom: jövőre következik a második Könyvpiknik!

Hrutka Róbert (Fotó: TCsF)

Az Ünnep Könyvhétet 2022. június 9-én On Sai, azaz Varga Bea fantasy író előadásával nyitotta meg a megyei könyvtár. Az írónőtől megtudhattuk, hogyan változnak az olvasási szokásaink az életkorunknak megfelelően, és mennyit segít az irodalom saját magunk megismerésében.

Fotó: Tari-Székeley Karola

A régi korok embere még nem nagyon mozgott ki az otthonából, nem állt rendelkezésére mindenféle szórakozási lehetőség, így olvasott, hogy elűzze az unalmat, és közben távoli tájakra jutott el és idegen civilizációkat ismert meg a könyvek által. Ma már az utazás szinte mindenki számára elérhető és a modern technikának köszönhetően számtalan lehetőségünk van arra, hogy eltöltsük valahogy a szabadidőnket. Miért olvasnak mégis az emberek?

Míg gyermekként a példaképeket keressük és a mesék által próbálunk eligazodni a felnőttek világában, miközben elsajátítjuk a morális érté-

keket is, addig a tinédzserek a könyvekből tanulják meg az érzelmeket és a toleranciát. Ugyanakkor az olvasás segíthet a pályaválasztásban is, hiszen nagyon sok regényben részletes leírást kapunk az egyes szakmákról, annak minden előnyével és hátrányával együtt. Felnőttként viszont már inkább a pusztán szórakozás vonz bennünket a könyvekhez, s csak egy kis kikapcsolódásra vágyunk. Az idősebb korosztálynak egy romantikus történet már csupán elszakadást jelent a valóságtól, ábrándozást és álmodozást a fárasztó munkanapok után, viszont egy tininek útravalóként szolgál és példát mutat, hogyan kellene viselkedni egy adott szituációban akár a szerelem, akár egyéb társas kapcsolatok terén.

A könyvek azonban nagyon sokszor menekülést is jelentenek. Ha az otthoni környezet vagy a család nem éppen olyan, amilyenre vágyik valaki, inkább elmerül az olvasásban és felfedez olyan világokat, amelyekben jobban érzi magát. Ez azonban veszélyes is lehet, ha nem nézünk szembe a problémákkal a való életben, hanem inkább elképzelünk magunknak egy másikat, ahol minden ideális. Tudni kell a különbséget képzelet és valóság között, de ha mégis eltévednénk, jó, ha van egy személy (pl. tanár, barát, pszichológus), aki segít visszatalálni a helyes útra és önmagunkhoz.

Olvassunk tehát, hogy fejlődjünk, hogy ismereteket szerezzünk, hogy megismerjük a világot és önmagunkat, és hogy jól szórakozzunk, hisz ez a lényeg!

Rényi Ádám – Osztálytalálkozó és Bezzeggyerek

MIKOLASEK ZSÓFIA

Az apró boldogságokban hiszek, ezek ugyanis valóban eljönnek. Egy csípős csirkés szendvics, egy jó beszélgetés barátokkal, egy új szalmakalap a méretemben, egy retro bicikli, ha megnevettetjük egymást a feleséggel, vagy ha a gyerekek végigalusszák az éjszakát. Mostanában persze leginkább az, hogy még élünk.” – írja Rényi Ádám, akinek első könyve, az Osztálytalálkozó és más mesék inkább felnőtteknek 2021 áprilisában került a könyvesboltok polcaira, bár címadó novellája már 2019-ben az érettségizők elemzésére várt. Novellái a legjobb abszurd hagyományokat követik. Az Ünnepi Könyvhét első vendégként a megyei könyvtárban új könyvről, a Bezzeggyerek és más felnőttmeséről beszélgettünk. Ádám elmondta, hogy abszurdan látja a világot, hogy hősei mindig kisemberek, hogy a

novelláknak a vége van meg először, és a novellát ezért kedveli írni és olvasni is, mert egy lélegzetvételnél megalkotni és befogadni is.

Rényi Ádám a Libri vendégeként látogatott el hozzánk.

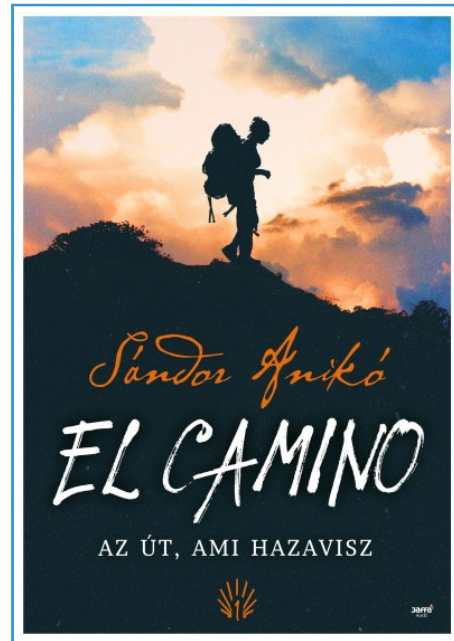
NÁSZ JÁNOS

Az üzletkötő, újságíró pályafutását követően lett vérbeli író a karcagi gyökerekkel rendelkező Sándor Anikó. 2014-ben egy életválság után, a gazdasági válság kirobbanásakor hagyta ott a jól menő populáris magazinban betöltött megbecsült állását. És olvasott-olvasott ezekben a hetekben, hónapokban, mint gyerekkorában amikor egymás után falta a neki való írásokat, hiszen édesanyja könyvtárosként olyan hatással volt rá, hogy ez lett az élete egyik szenvedélye szenvedélye. Míg egy napon úgy érezte, hogy egy belső hang folyamatosan azt harsogja fülébe: „én ezt nem csinálom többet, majd...ha nem hagyod abba, akkor nagyon nagy baj lesz!” Úgy vélte mintha eltávozott édesanyja segítette volna odaát. És ezt követően összeszedte magát, látott egy videót Argentínáról, a tangók országáról és döntött. Eladta mindenét, bár sokan marasztalták sőt gyanakodtak, hogy mentális problémái vannak, de ennek ellenére Buenos Airesben találta magát, és rátalálta valamire, ami később önmaga keresésére ösztönözte. Hát ez az, más kultúra, itt mindenki ismeretlen ismerősként köszön a másoknak, egymás szemébe néznek, mosolyognak. Négy élményekkel gazdag hónap lett ebből. Azután már másként tért haza. Elolvasta Shirley Maclaine Caminoját és ezzel kezdetét vette az Utak útjának zarándoklata, a 800 km-es Szent Jakab út teljesítése. Most még az első 35 kilométer kimaradt (másodikra már nem). Ez egy évezredes út.milliók járnak rajta, és hagynak azon kitörölhetetlen de láthatatlan nyomot, de érezni minden rögében, útmenti fűszállában, hegyi ösvényein. A legtöbben azért indulnak neki, mert elakadtak az életben, és várnak valami megoldásra lelni, biztatót kapni. És ez az az út mely átveszi és összegyűjti amennyi meg annyi ember érzését és azokat pozitív energiaként sugározza ki. Mindez már találkozásunk előtt tizenegy éve történt, napi háromezer forintból tartotta fenn magát, de a sokszor reménytelen távolságot legyőzve, mindig akadt szállás, élelem és rengeteg ismeretség, jóbarát.

Palotás Petra – Műsorvezetőből író

FÁBIÁN ILDIKÓ

Az Ünnepi Könyvhét zárásaként 2022. június 13-án ismét egy női íróval találkozhattak a József Attila Megye és Városi Könyvtár olvasói, hiszen Palotás Petra érkezett hozzánk egy kis beszélgetésre. Már a program szervezése során

Az író szavaival élve: „Talán azt is lehet mondani mindenki aki erre az útra lép csak a magában és másokban lévő jóságot éli át. Napi húsz kilométert megtéve, mint egy film darabjai az út végére teljesen érthetően összeálltak. Nem az kapodt amit kérsz, hanem csak annyit tart magadnál amennyi szükséges, hiszen megkapsz mindent az élettől, mert ezen az úton a csodák megtörténnek. Ezek a csodák belülről sugároznak ki és az életed egy metamorfózissal változik meg.” Nem sokkal később ennek a változásnak a hatására, megírja a Caminojának folytatását. Hatalmas siker mindkettő és ezek a sikerek elindítják írói pályafutását. Az argentin tangós könyv, a magyar Camino (amely a Lánchídtól Lébényig tart), Mariazell, India, saját családtörténet, női és férfi mesék. Ezzel a közlésfolyammal az író megérkezett magához, önmaga valójába. Így vélekedik az eddig elért sikereiről: „a nagy változások mindig akkor történnek, amikor meghallod a saját hangodat. A saját belső hangunkon tudjuk mindig mi a megoldás a kérdéseinkre, csak nem vesszük ezt komolyan! Most amikor Sándor Anikó volt az öko-estünk vendége, könyveivel eddig is itt lakik nálunk, de mára már állandóra bejelentkezett.

éreződött, hogy Petra egy rendkívül vidám és kedves személyiség, ami aztán a személyes találkozásakor be is igazolódott. Szinte régi barátként üdvözöltük egymást és így a „kérdézősködés” sem tűnt már olyan rémisztőnek.

Elsőként arról faggattam vendégünket, milyen emlékeket őriz a televíziónál (pl. Top TV, RTL Klub) eltöltött évekről, és hogyan volt képes elvégezni 19 évesen azt a nagy feladatot, amelyet egy műsor készítése jelentett. Petra válaszában kifejtette, hogy minden egyes munkát nagyon élvezett, legyen szó utazási tippekről vagy lakberendezésről, mert mindegyik feladat másként volt érdekes. Megtudtuk közben azt is, hogy az így szervezett ismertség nem mindig volt előnyös, amikor íróként kezdte a szárnyait bontogatni, de végül tehetségével meggyőzte az embereket.

Fotó: Hatvani István

Az írás egyébként nem új keletű dolog volt Petránál, hiszen már iskolásként kitalált történe-

Fergeteges Kanapé májusban

GOLDSCHMIDT ÉVA

A Móricz Zsigmond Városi Könyvtár szervezésében garantáltan felejthetetlen estében volt részünk 2022. május 18-án. A Seamróg Tatai Ír Zenekarról megtudtuk, hogy már 15 éve játszanak, és a fülbemászó ír dallamok nagy kedvence a nézőknek. Emellett irodalmi műsorral is rendszeresen jelentkeznek. A zenekar vezetőjével Lengyel Józseffel Turczi István beszélgetett, majd néhány zeneszám erejéig belehallgathattunk a népszerű dalokba. Csujja Imre Jászai Mari-díjas színművész, kiváló és érdekes művész nagy költőink verseit szavalta, a Szózatot, és Kosztolányi vagy Ady méltán ismert verseit. Amint elmondta, már gyermekkorában mint a szivacs szívta magába a költeményeket, és a versek iránti rajongása azóta töretlen. A beszélgetésen A mi kis falunk című népszerű heti sorozat is

tekkel szórakoztatta a barátnőit, majd kamaszként is írogatott verseket, novellákat. Aztán amikor a televíziónál véget ért a megbízása és lett némi szabadideje, úgy döntött ismét tollat ragad, és megírja első igazi regényét, melyhez helyszíniként kedvenc országát, Thaiföldet választotta (Bangkok titkai). Időközben rátalált a nagy szerelem, férjhez ment és babát várt, így adta magát a következő téma, s megszületett - kislánya Bora mellett – újabb könyve Papás-Mamás címmel. Egy kisebb szünetet követően találtak egymásra az Álomgyár Kiadóval, amely azóta is bábáskodik regényei felett. Az sem jelent akadályt a közös munkában, hogy az író Hamburgban él a családjával. Sajnos viszont a rajongók így kevesebbet találkozhatnak vele személyesen, noha igyekszik minél többször Magyarországra látogatni.

Főállású íróként Petra szigorú időbeosztás szerint dolgozik, hogy tartani tudja a kiszabott határidőket, de szabadidejében azért szívesen kertészkedik és csinosítja a közel 100 éves házukat. Közben próbál gondos anya és feleség lenni, valamint jó gazdája egy mentett kutyusnak. Talán ez a biztos háttér az egyik oka, hogy Petra könyvei tele vannak érzelmekkel, szereplői megformálását pedig sok esetben ismerősei és családtagjai inspirálják. Olyannyira, hogy legújabb regényét egy valós történet alapján alkotta meg, hiszen nagyszülei és nagynénje elbeszélései alapján íródott A kastélykert alma című kötet. Az író ígérete szerint nem lesz hiány örömből és bánatból ebben a történetben sem, lévén, hogy egy gyermekotthonban játszódik, de így is jó szívvel ajánlja az olvasóknak. Izgatottan várjuk!

szóba került, valamint az Üvegtigris forgatásának vicces jeleneteiből idézett a művész úr. Zárószámként magyar népdalokat hallgattunk meg tőle Balogh Attila zongorajátékának kíséretében.

DZSÉMSZÉSSÖN a JAMK-ban

NÁSZ JÁNOS

Csak így: Dzsémsz!

Kit lehet felismerni ezen a néven még napjainkban is, azt a szeretnivaló, szerény zenészt, szövegíró, aki beírta magát a magyar és egyetemes rocktörténet sosem sárguló lapjai közé! Márpedig egy régen tervezett és most végre megvalósuló találkozó részesei lehettünk, Karácsony Jánossal az ez évi júniusi Új Forrás lapszámának bemutatója ürügyén.

Fotó: Török Csaba Frigyes

Csendes Toll/Jász Attila főszerkesztő finom életpálya vállalatának kezdete sem volt a megszokott, hagyományos. Dzsémsz lényegében összenőtt a gitárjával és feloldva a kezdeti várakozást, úgy tette izgalmassá a kezdést, hogy a szavait mollokkal és dúrokkal keverte, mert össze kell nőni a hallgatósággal is, és éppen ezért most így amolyan dzsémszes időutazásra hívva bennünket. Persze eredetileg ez volt az eltervezett téma: benne nincs semmi megkötöttség, sem elvárás, kell, hogy a saját pillanatainak igazsága bontakozzanak ki belőlük. Éppen ezért hangzik el az egyik ilyenből a saját ars poeticáját rejlő: „a jelenben élek, de a jövőbe nézek, és a múltból szemlézek”, mert a jelen az a hely kell, hogy legyen, ahol minden összefut, összeér. A hitvallást érzékeltetően a húrok közé csapva megrendítően felharsan, a *Nem adom fel, míg életben látsz*. Akkor most mindenki dúdol, vagy énekel vele. A hangján nem fogott az idő, két már felnőtt lány édesapja és ott van egy unoka is, volt

egy kis korszak leállás, de töretlen aktivitással, végre újra két-három előadás hetente hatvan év után is, mert akit, a sorsát a *szeretem azt, amit csinállokra* vezérli, az nem kerülheti ki a dolgát a világban, vagy nagy tanításokat fog kapni. Van mikor szólóban játszik, van mikor egy trió kíséri (fuvola, zongora meg az Én), meg van egy Zenevonat produkció Soltival újra megélt LGT dalokkal. A dalok sosem úgy hangzanak el, hogy konzervekből lettek elővéve. Áthallatja a hangulat és ez hozza el az ott és akkorit, de mindig ugyanaz, mégis másképp.

Hogy is jutottunk ide? A hatvanas években minden utcának meg volt a zenekara, ez egyfajta szabadságérzet kifejezése volt, ma már tudjuk egy életszemlélet, életmódváltás, ha tetszik, akkor generációs. Nyolc évig klasszikus gitárt tanult, iskolai kórusban énekelt, de a zongora egy évig megy, nem művészi rá az ujja, de a gitárhoz elmegy: Az 1968 fordulópont a korosztály életében, 17 évesen a Ferm az első banda. Muszáj háromszáz lekoppintott dalt megtanulni másoktól, hogy négy menetben kijöjjön a buli. Egy zenei forradalom volt a világban és minden művészeti ág is felvette ezt a rezgést. „Akkor voltunk fiatalok és meg kell élni a fiatalságot akár a vasfüggöny mögött, de ha a dolgod teszed, nem érhet semmi bántás”. A Ferm után két évre rá el kellett mozdulni az amtörizmustól, úgymond profizálódni kellett és ez a folyamat meghozza a saját magyar számokat. Saját magunk voltunk a tanárok és tanítványok is. A Fermből a ZG (Zenegimi) vegyítésével, Várszegi, Novai majd Révész Generállá szötte össze a szálakat úgy, hogy 1972-ben megnyerik, a *Ki Mit Tud?-ot*. No, itt együtt hallgattuk össze a *Kérdés-t*. És azután kap három másodperces gondolkodást a Barta kiválása az LGT-ből, de az ő javaslatára a Kiskarácsony Presserékhez kerül. Dusan szövegei találkoznak a jamsession, örömszeszerű próbákon. És jöttek a végeláthatatlan LGT turnék lemezek, szólóalbumok, Kovács Kati, Katona Klári, Révész Sándor zenei alapok és hátterek, amik mára már klasszikussá váltak. Hát hogy mindezekből készül-e egy könyv? Alakul, de hogy kell írni egy könyvet, egyre nehezebb, diktálni kell és nagyon fontos hogy minden benn, mint a dal a pillanat művészete legyen, mert a pillanatnak soha sincs vége. Ennek se egyébként meg Szólj rám, ha hangosan énekelek!

Sikeres május

DUDÁS JUDIT

Hosszú kimaradás után sikerült színes programsorozatot összeállítanunk és szerveznünk a gyermekrészlegben és a felnőtt könyvtárban egyaránt. Májusi programjaink a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban minden korosztályt megszólítottak.

Május 13-án a Mozaik könyvesboltban összegyűjtő Nagy Klub tagjainak mutatkozott be könyvtárunk, és tartottunk beszámolót a tervezett programjainkról.

V. Kulcsár Ildikó, a Nők Lapja újságíró-szerkesztőjének előadására „Egy korty derű” címmel került sor 2022.május 16-án, az Arany 17 Rendezvényközpontban. Teltházias közönség fogadta vendégünket. Külön örömet jelentett számunkra, hogy a Jókai Gimnázium diákjai olvastak fel részleteket az írónő műveiből, ami fiatalos lendületet adott az előadásnak.

V. Kulcsár Ildikó (Fotó: Szilassi Andera)

Gyermekrészlegünkbe elsős gyermekek látogattak Koppánymonostorról, ahol ismerkedtek a mesék világával. A sok meglepetés mindörömet szerzett számukra, de legjobban a *Jao a kaméleon* című papírszínházi előadást élvezték.

Az 50 feletti érdeklődőket 2022. május 21-én, szombaton Netnagyi klubprogramra invitáltuk Komáromból és a környező településekről. Májusi témánk az „Okostelefon-használat – Hasznos funkciók időseknek” volt.

Fotó: Szilassi Andera

Szer+elem+ez?–címmel adott válogatást kortárs és klasszikus magyar költők szerelmes verseiből Olasz István és Bandor Éva, akik az észak-komáromi Jókai színház művészei. A középiskolás diákoknak nagyon tetszett az előadás,

többen visszajöttek verses könyveket kölcsönözni, az elhangzott verseket elolvasni.

Fotó: Giczi Annamária

Komáromban idén, május 28-án a Csillagerőd udvarára szervezték a gyermeknapi programokat, amelyen munkatársaink is részt vettek. Egész nap kézműves műhellyel, meseolvasással, baba olvasó csomagok átadásával vártuk és szórakoztattuk a könyvtári sátorba látogató gyerekeket.

Fotó: Deák Anikó

Továbbra is rendszeresen megjelennek weboldalunkon tematikus és újdonságokból összeállított könyvajánlók. A „jó könyvtáros holtig tanul”- ez a mondás szerintünk is igaz, ezért a Budavári Palotában jártunk nemzetközi konferencián. A program címe aktuális volt: *Új utak a COVID 19 idején és azt követően*. Hálásan köszönöm a kollégáknak a jól elvégzett munkát. Összefogás és jó csapatmunka nélkül nehéz lenne eredményeket felmutatnunk. Együtt tervezzük a nyári munkálatokat és programokat is, melyekről a későbbiekben számolunk majd be.

OTTO robotok jártak a könyvtárban

FÁBIÁN ILDIKÓ

A padlórobotok és a micro:bit-ek bemutatásával kezdődő szakmai továbbképzésünk következő állomásaként ezúttal a **Vígvári Rendszerház** ügyvezetője, **Vígvári György** látogatott el a megyei könyvtárba 2022. május 23-án és hozta magával az OTTO robotokat.

Vígvári György (Fotó: Fábíán Ildikó)

A **Camilo Parra Palacio** által kifejlesztett,

bárki számára ingyenesen elérhető programkód az iskolások robotikai ismereteinek elsajátítását segíti világszerte. Az úgynevezett EdTech robotok 3D nyomtatóval és micro:bit alkatrészekkel bármikor elkészíthetők, irányításuk pedig egy online felületen, USB kábelon keresztül történik.

A programfelületen egyszerűen, puzzle-szerűen lehet az egyes parancssorokat felépíteni, ezután pedig csak átküldjük frissítésként az információkat a kis gépnek. OTTO lépked, táncol, hangot ad ki, valamint szenzoraival érzékeli, ha akadály áll az útjában és erre rögtön reagál is. Szinte azonnal mindent megtesz, amit „kérünk” tőle.

Nagyon jó eszköz a robotika egy magasabb szintjének elsajátításához, bár sajnos Magyarországon az állam nem támogatja a kezdőkészletek beszerzését az iskolákban. De a megyei könyvtár feltett szándéka, hogy a jövőben megpróbálja megoldani ezt a problémát is. Hiszen modern eszközeinkkel és némi költségráfordítással szakörököt is létre lehetne hozni, ahol az érdeklődő gyerekek megtanulhatják, hogyan építsenek áramköröket és hozzanak létre valami értékeset.

Anne a Zöld Oromból

FÁBIÁN ILDIKÓ

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár Kávézson kedvenceivel programsorozatának májusi vendége **Anne L. Green (Líbor Erzsébet)** volt. Az író, aki „álnevét” a kedvenc gyerekkori televíziós sorozatának főszereplőjétől kölcsönözte, nemcsak munkásságáról beszélt, de beavatta a jelenlévőket néhány személyes élményébe is. Megtudhattuk többek között azt is, honnan indult az írás iránti szenvedélye, melyet a középiskolai magyar tanára miatt majdnem feladott. Az olvasók szerencséjére azonban sorban születtek a versek, novellák és regények, míg végül „**A remény hajnala**” című kötete értő kezekbe került és így lett az Álomgyár kiadó szerzője. Az együttműködés olyan sikeres volt, hogy Anne azóta már a marketing osztály munkatársa is egyben. Ezért hát nem meglepő, hogy a pandémia nemcsak mint író, de mint a kiadó alkalmazottját is nehezen érintette. Leginkább mégis anyaként viselte meg az egész bezártság, hiszen a munka mellett „tanárként” is helyt kellett állnia, amire egyáltalán nem volt felkészülve, és még az iskolától sem kapták meg azt a segítséget, ami elvárható lett volna. De rajongói sze-

retete és támogatása átlendítette ezen az időszakon is. Noha hiányoztak az íróknak a személyes találkozások, a közösségi médiának és az internetnek köszönhetően az olvasókkal még ekkor is folyamatosan tudta tartani a kapcsolatot.

Fotó: Fábíán Ildikó

Beszélgettünk a regényekben fel-felbukkanó titkokról, krimibe illő izgalmakról és a – különösen a nőket érintő - társadalmi problémák megjelenítéséről is. De a végső üzenet minden könyvben ugyanaz: Bármilyen nehéz is legyen egy ember élete, a végén a szerelem mindent legyőz. Bár az is lehet, hogy nem rögtön, hanem csak a harmadik kötetben. ☺

Anne legutóbbi regénytrilógiájánál (melynek utolsó része idén jelent meg) a helyszín kiválasztásában szerepet játszott, hogy beleszeretett a

„A rajznál nincs elementárisabb megnyilatkozás” (Sulyok Gabriella grafikus-operatőr volt a májusi Új Forrás vendége) NÁSZ JÁNOS

Nyolcvanon túl, kristálytisza intellektussal elképesztő vitalitással és életigenléssel ült le beszélgetni Csendes Toll főszerkesztővel májusi művész vendégünk. És magával ragadó áradással száguldtunk át életének fontos mozzanatain. Időben és térben rácsodálkozhattunk arra, hogy mennyi minden fér bele egy alkotói életbe, de az is lehet, hogy maga az élet alkotta ilyen csodálatosra őt a saját örömeire. És amikor áradás van, akkor nem lehet egyszerűen jegyzetelni, hanem ott kell lenni benne a történetekben és újraalkotni akár egy képpé, regénnyé a történéseket.

Sopronhoz kötődését mindenébe behorgolta, mert ez egy olyan hely ahol nem vendég a lélek, hanem mindig otthonába érkezik meg. Tizenegy évesen ott eszmélt magára, olyan csontváriasan, hogy halaszthatatlan dolga van a világban, mikor is a képző szabadiskolában saját arcára ismert. Onnan kezdve vallomásai egy fontos részét képezte az arc és a fej, mint a karakter fókusza és ez végig is kísérte eddigi pályafutását. A másik megszólítása a tájban lélegzés ég és föld között, melyben az alkotó sokkal többet tapasztal, azok mozgalmas változásaival és formáival, mint az egyszerű halandó. És ott vannak az áldott fái a rajzaiban, a mindenségbe gyökerezve, amikbe mi is benne vagyunk, és ők is bennünk. Ezek pillanatfelvételeit kódolja képekké és ezek itatják át az életmű fontos részeként, teljességé. Otthagyva fiatal éveiben a rendezői és operatőr szakot, Bagdadba megy férjhez, megtanul arabul és az iraki Régészeti Múzeumba helyezkedik el. Sumer, asszír és majd görög mitológia hagyományain, emlékein viselettörténeti képeket rajzol, a lehető legeredetibb vonulatait tükrözi vissza és Komoróczy Géza professzor *A sumér irodalom kistrükre* című munkája vezérfonal számára a

borászatba és Toszkánába. Hogy hitelesen tudjon írni a tájról és a szőlőtermesztésről, többször is elutazott Olaszországba, miközben szakértők véleményét is kikérte az egyes jeleneteknél. Nála az alapos kutatómunka mindig része a regényírásnak, ami elég sok időbe telik, így néha nehéz tartani a kiadó által szabott határidőket. De egy szerető, támogató családdal a háta mögött minden sikerülhet. Még az is, hogy Toszkána után ezúttal Provence-ba repítsen el bennünket, ahol újabb bonyodalmak és érzelmek várják nemcsak a szereplőket, de az olvasókat is.

közel-keleti éveiben. Egy babilóniai tégladarabot talál a földön és az szinte valamiféle amulettként, átsugarazza az erejét. biztos háttérként szolgál neki.

Fotó: Hatvani István

1970-ben ismét Magyarországon él, és önvallomása szerint a mitológia láttató ereje segítette arra, hogy a következő évtizedben rézkarcokba örökítse meg az azokból lelt kedves történeteket. Nem a megírt jelenetek, fejezetek számítottak élményanyagul, hanem azok személyessé fordítására törekedett, mintegy új életet lehelve beléjük. Így írt erre önvallomásában: *...”az irodalom csupán egy eszköz arra, hogy teremtetők kíváncsi szolgálója legyek”*. A másik nagy szerelme az ezredfordulótól kezdve, a filmezés volt. Önálló vetítések, filmetűdök, filmversek megvalósításai ma már egy személyes bibliográfiává álltak össze. Emellett a rajzolás napi szintű szükséglete volt: *„képzőművész vagyok, így a műtárgy lényét tárom fel, melyet a kiállítás szemlélője talán nem is vesz észre”*.

Kedves Gabriella! Már ez a találkozás is maradandó nyomot hagyott bennünk és gyűjteményes ajándék-albumod* méltó helyre került, könyvtárunkba.

(Sulyok Gabriella: *„Lélegző Látóhatár”*. Sulyok Gabriella Munkácsy-díjas grafikusművész pályája a sumer agyagtábláktól az égig érő fáig. Vox Artis Alapítvány, 2007.)

Helytörténeti barangolásunk Tatabánya múltjában

SÁRI ALÍZ IMOLA

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár szervezésében kerültek megrendezésre helytörténeti programjaink, melyek során először május 18-án virtuális, majd június 7-én már tényleges sétára invitáltuk az érdeklődőket.

Mindkét „sétánk” alkalmával Tatabánya múltjába, azon belül is egy kisebb közösség, a zsidóság mindennapjaiba tekinthettünk be **Dr. Simonik Péter** a Széchenyi István Egyetem docense jóvoltából.

Az idei évi első helytörténeti sétája, *A felsőgallai zsinagógától a bánhidai Táncsics moziig*” címmel került megrendezésre, melyen korabeli képek segítségével jutottunk el olyan helyszínekre, amelyek többsége ma már nem létezik és kaptunk átfogóbb képet a térség zsidó közösségéről.

Fotó: Sári Alíz Imola

A zsidóság Komárom vármegyébe való betelepülése a 18. századra nyúlik vissza. Az Eszterházy család tatai ága morva -, cseh - és német zsidók letelepítését engedélyezték, számuk igen alacsonyra tehető. Míg Alsógallán és Bánhidán 1-1, addig Felsőgallán 2 zsidó család lakott. A letelepedett családok egyszerre szerettek volna jó magyarok és jó zsidók is lenni, ennél fogva még inkább törekedtek a társadalmi integrációra (férfiaknál levágott haj és pajesz, mindkét nemnél korhű öltözködés), mégis a vallásukhoz is hűek kívántak maradni.

1891-ben a MÁK Rt. megalakulásával és a mai Tatabánya területén való megjelenése miatt a 19. századra kis mértékkel ugyan, de gyarapodik létszámuk, azonban még így is csak 1%-át teszi ki a zsidó családok az összlakossághoz képest. 1898-tól kezdve épülnek az első középületek is, mint például a Szauer vendéglő, mely ma már nem áll, de erre a sorsra jutott több 20. szá-

zadban állított épület is, mint az 1927-ben épült *felsőgallai zsinagóga* és a *Szent Család római katolikus* templom, melyeknek terveit Székely Jenő készítette.

Bár a város több épülete különböző okoknál fogva a földdel vált egyenlővé, szerencsére léteznek olyanok is, amelyek a mai napig állnak. Természetesen ezen megmaradt épületek funkciói napjainkra megváltoztak. Ilyen például a *Spielmann üzlet*, mely ma *Grill Bárként* üzemel; a bánhidai *Táncsics mozi/Turul-mozgó*, amely ma egy közkedvelt cukrászdának a *Roberto Cukrászdának* ad otthont.

Második helytörténeti sétánk ténylegesen a felsőgallai zsidó temetőben, a *Holokauszt Emlékparkban* történt meg. A helyszínen Dr. Simonik Péter megismertetett bennünket a zsidó temetkezési szokásokkal. Megtudtuk, hogy a házasársak nemcsak külön sírban kerültek elhelyezésre, de a temetőn belül is más helyre kerültek a férfiak, nők, gyerekek és az öngyilkosok is. Megfigyeltük a sírok kidolgozottságát, feliratozását és díszítését egyaránt. Az áldást osztó kezek, korsó, korona vagy virág motívum sokat elárul a családról és az adott személyről egyaránt. Az 1920-as éveket megelőzően az előd-közsegeken élt zsidókat csak a tatai zsidó temetőben temették, ezért hatalmas előrelépés volt a közösségnek egy helyi temető létesítése. A temető legkorábbi elhunytja Katz Mór (1934) felsőgallai órás- és ékszerész. Sírkövén látható a korábban említett áldást osztó kezek díszítőeleme, mely a kohaniták szimbóluma.

Önmagában a temető – leszámítva a Tatabánya-Felsőgalláról kivezető 1-es főutat – kellemes és szép környezetben található, de problémás megközelíthetősége miatt roppant mód elhanyagolt. Annak ellenére, hogy a várostól kijebb helyezkedik el, folyamatosan ki van téve az értelmetlen pusztításnak. Reméljük, a jövőben rendeződik a temető helyzete, mind biztonságilag, mind megközelíthetőség szempontjából, hogy méltó módon emlékezzünk meg arról a kis közösségről, mely szerves részét képezte a korabeli Tatabányának.

A helytörténeti sétánk szakmai előadását köszönöm Dr. Simonik Péter egyetemi docensnek. A témában írt két könyve a *„Szenporos emlékkavicsok”* és a *„Számálatlanul”* című művei elérhetőek a JAMVK Központi Könyvtárában.

Lovász Zoltán grafikusművész kiállítása

TARI - SZÉKELY KAROLA

Május 4-én nyílt meg Lovász Zoltán grafikusművész „Ikonok, legendák” című kiállítása a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban. A kiállítást Cserteg István, a Peron Music egyik alapítója nyitotta meg. Az eseményen Hadobás Zorka, a Peron Tehetségközpont tanulója énekelt és gitározott.

A kiállításon olyan legendák portréi kaptak helyet, amelyek ma is az európai kultúra nagyjainak számítanak mind filmben, alkotásban és zenében egyaránt. Láthatjuk többek között Törőcsik Mari, Koós János és Mihály Tamás (Omega együttes) portréját. Ugyanakkor a legendák között tekinthetjük meg a ZZ Top, a Status Quo tagjait, a rock, a jazz, a sanzon nagy alakjait, híres filmrendezőket és színészeket. Lovász Zoltán emléket állít, értéket mutat, kultúrát támogat munkáival.

Lovász Zoltán: „Ötvenen túl az ember természetsszerűleg egyre érzékenyebb lesz az elmúlás-

ra. Szüleink, nagyszüleink elvesztése, barátaink távozása csak erősítik ezt a folyamatot. Szokás mondani, csak az hal meg, akit elfelejtnek. Az alkotó a maga eszközeivel próbál ez ellen tenni. Amikor elkezdtem ezt a sorozatot, az a cél vezérelt, hogy olyan nevezetes, vagy akár világhírű elhunytakról emlékezzek meg, akik munkássága valamilyen formában nagy hatással volt rám. Nem volt pontosan kitalálva, milyen pályafutások férnek ebbe bele, de idővel kikristályosodott, leginkább a művészet és kulturális élet kiemelkedő személyiségeinek távozása érintett meg. Bár idővel erősödött bennem, hogy ezzel a sorozattal egyfajta krónikás is legyek, nem akartam teljesen objektív lenni, affinitásomat tudatosan hagytam, hagyom érvényesülni.

Így aztán az évek során egyre inkább külföldi és hazai filmrendezők, színészek és a zenei élet ikonjai lettek e portrék alanyai. Az eltávozó rock legendák különösen mélyen érintenek. Ahhoz a korosztályhoz tartozom, amelynek fiatalkori bálványai, már nemcsak valami fatális tragédia miatt, hanem immáron a természet rendjének engedelmeskedve sorban hagynak itt minket. Ők ahhoz a zenei korszakhoz tartoznak, mely a mai napig meghatározza nemcsak a zenei ízlésemet, de egyfajta világszemléletemet is. Bár nyugati zenéről beszélünk, idővel egyetemessé, s ma már nyugodtan kijelenthetjük, hogy az európai kultúra részévé vált. Ma, amikor Európa szélén, határunktól nem messze háború dúl, az európai értékek védelme ilyen, az utóbbi időkhöz elképzelhetetlen jelentés tartalommal bővült.”

Gerzson házasodik

SZLEZÁKNÉ MOLNÁR KATALIN

A **Bogárháton** csapata volt a Dadi Kultúrház vendége 2022. május 30-án délután. A csapat egyik nem titkolt célja, hogy megismertesse a gyerekekkel az őket körülvevő természetet, azon belül is a legkisebbek, a rovarok világát. Megmutatják, hogy a hatlábú élőlények nélkülözhetetlenek az ökoszisztémában. A Dadi Református Általános Iskola 1. és 2. osztályosai **Gerzson a ganajtúró bogár házasodna** történetén keresztül egy földkörüli utazáson vettek

részt. Természetesen minden földrészen szüksége volt Gerzsonnak a gyerekek segítségére. Majd egy-egy valódi élő rovarral is megismerkedtek a résztvevők. A program végére sikerült a csapatnak kiházasítania Gerzsont és az arany galacsinok is a megfelelő helyre kerültek. A látványos, izgalmas interaktív előadás végén még sor került bogársimogatásra is, így zárva le a komplex programot.

Vau és Miau Dadon

SZLEZÁKNÉ MOLNÁR KATALIN

A **Portéka Színpad Vau és Miau** előadását nézhették meg a Dadi Nefelejcs Óvoda és Minibölcsöde gyermekei 2022. június 7-én délelőtt. A Vau és Miau című mesedarab vicces morgós kutyusát Vaut és a félős, de huncut Miau cicát ismerték meg a gyerekek az előadás első részében. A se veled se nélküled barátság számos vicces jelenete után - nagy szükség volt a gyerekek segítségére is - bábos mese következett, melyben a ravaszdi róka, a kissé hebehurgya nyuszi és a megfontolt süni történetével ismerkedhettek meg a gyerekek. A végig izgalmas interaktív bábelőadás folyamatosan ébren tartotta a kicsik érdeklődését, és nagy tetszést aratott. Az óvoda hangulatos gesztenyefái biztosították a kellemes árnyékot, a művészek pedig a jó hangulatot.

Köszönjük a lehetőséget.

Rejtély a könyvtárban

SCHIFFER KATALIN

Te mit szólnál, ha az éjszaka közepén arra ébrednél, hogy zörög az ágyad melletti kisszekrény? A rajta lévő könyv pedig igen csak moccan lefelé a szekrényről. Az utolsó pillanatban elkapod a könyvet, a könyvből azonban egy levél hullik ki: "El akarják lopni az Arany Könyvet a rejtélyek könyvtárából. Siess nincs sok idő, hogy megakadályozd." Ahogy elolvastad a papírt, hirtelen a könyvtárban találsz magad.... Nincs más teendő, mint megtalálni az **Arany Könyvet!**

Bakonyvárkonyon az 5. osztályosok és a 6. osztályosok indultak könyvvadászatra 2022. június 14-én. Négy könyvet találtak meg a nagy keresésben, és leírták nekünk, hogy miért is lettek ezek a könyvek Arany Könyvek.

Lássuk:

Jamie Litter: Zúzmaraszív

"Azért Arany Könyv, mert ez egy izgalmas és gyönyörű képzeletbeli utazás. Egy Ash nevű kisfiú eltűnt szüleit várja vissza. Nagyon szerethető és élvezhető könyvecske."

Tony Diterlizzi & Holly Black:

Spiderwick krónikák

"Azért, mert aranybetűs. Azért, mert már világszerte több mint 6 millió példányban eladott sorozat. Azért, mert teljes sorozat egy kötetben, Diterlizzi eredeti illusztrációjával. Azért, mert arany árban mérjük."

Brendon Mull: Titokföldre

"Ez a könyv azért lehet Arany Könyv, mert a misztikus lények itt élnek."

Rick Riordan:

Percy Jackson és az olimposziak

"A könyv Zeus villáma segítségével lett Arany Könyv. Zeus villámát ellopták, ezzel Percy-t gyanúsították, akinek vissza kellett szereznie a villámot 10 nap alatt. Különben nem lesz újra béke."

Endresz György Repülés- és Hadtörténeti Emléknap

MÁRKU MÓNIKA

A komáromi **Endresz Csoport** és a helyi Kempelen Farkas Képeség- és Tehetségfejlesztő Alapítványi Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium 2022. május 20-án **Endresz György Repülés- és Hadtörténeti Emléknapot** szervezett a helyi Aranytál Étterem és Rendezvényházban, valamint Az óceánrepülő és Pilóták emlékművénél. A délelőtt folyamán 4 előadást hallgathattunk meg Arlett Tamás (elnök, Endresz Csoport), Czirók Zoltán repüléstörténész, Kositzky Attila nyugállományú repülő altábornagy, a magyar légierő volt vezérkari főnöke és Kálló Sándor alezredes, a MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis (Kecskemét) századparancsnokának tolmácsolásában.

A rendezvényt Kiss Ilo-
na, a Kempelen Farkas Középiskola igazgatónője nyitotta meg, Arlett Tamás pedig köszöntötte az emléknapi illusztris vendégeit. A köszöntőket követően Arlett Tamás Endresz György gyalogsági tiszt, tábori pilóta és óceánrepülő kalandos és tragikus életét mutatta be vetített képes előadásában.

Endresz György után szintén egy elfeledett repülőpilóta, Kiss József életével ismerkedhettünk meg Czirók Zoltán repüléstörténész előadásában. Munkássága sok téren hasonlított Endresz Györgyéhez. Kiss József többgyermekes szegénycsaládból származott, aki ipari szakiskolát végzett 1910-14 között szülővárosában Pozsonyban. A háború kitörésekor jelentkezett katonának, s a gyalogságnál kezdett. 1915. szeptemberétől pilótaképzésen vett részt 1916. tavaszáig, majd májusban a frontra került. 1916 május és 1918 májusa között 150 bevetésen vett részt, s másfél év alatt tiszteljesi fokozatig jutott. Mivel ipari iskolát végzett, számára ez a rang jelentette a legnagyobb fokozatot. Egyik bevetésén súlyosan megsérült,

de felépülését követően azonnal visszatért a frontra és Dél-Tirol Pergine repülőterére került, mint felderítő pilóta. 1917 február-márciusában vadászpilóta-képzésen vett részt, majd 1917 őszén az 55. Vadászpilóta Századhoz (Császári Század) került. Kiemelkedő tehetsége, embersége hamar megmutatkozott. Sajátos harcmodort fejlesztett ki, melynek során igyekezett az ellenséges repülő és pilótáját a földre kényszeríteni, hogy aztán fogolyként és hadizsákmányként tekintsenek rájuk. Bevetései alatt 19 légi győzelmet aratott, melyek közül a legjelentősebbek az 1916. augusztus 25-i, az 1917. július 13-i és az 1918. január 12-i voltak. 1918. január 26-ig pályája egyenesen ívelt felfelé. Majd január 27-én, egy bevetés alkalmával repülőgépe géppuskája meghibásodott, lövéssorozat érte és kórházba szállították. Mivel azonban nem volt tiszt, így sérülését csak nagyon későn látták el pilótatársának közbenjárására. Kiss József súlyos hassérülést szenvedett, melynek következtében beleinek nagy részét eltávolították. Ezt követően, visszatérve a katonasághoz előbb tesztpilótaként szol-

gált, majd mikor ismét a frontra került, addigra már az ellenséges csapatok legyőzhetetlen főlényben voltak. Utolsó bevetése 1918. május 24-én volt a britek ellen, gépét azonban találat érte, lezuhant, s két társával együtt meghalt. Holttestét katonai pompával temették el az olaszországi Pergine-ben, majd 1970-ben exhumálták és maradványait Budapesten temették újra. Kiss József nevét Olaszországban tisztelet, szeretet övezi. Emlékét a mai napig ápolják. Zuhanásának helyszínén emlékművet állítottak. Magyarországon a szolnoki Helikopterbázis viseli a nevét. halálát követően posztumusz hadnaggyá nevezték ki.

Egyedül a végtelen égbolton. Ez volt a címe a konferencia következő előadásának, melyet

Kositzky Attila, nyugállományú repülő altábornagy, a magyar légierő volt vezérkari főnöke tartott a nagy számú, érdeklődő közönségnek. Altábornagy úr előadásában saját katonai pályáját, az ahhoz vezető utat mesélte el sok-sok fényképpel illusztrálva.

Az emléknapi előadás sorozatát Kálló Sándor, a kecskeméti 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis századparancsnoka zárta, aki beszélt az alakulat történetéről, a bázis vezetéséről, szervezeti felépítéséről, rendeltetéséről, feladatairól, Végrehajtó Alegységeiről, a közelmúlt és a jövő fejlesztéseiről, a repülőnapok hagyományáról, és a jövő terveiről.

Az előadásokat követően a különféle szervezetek, egyesületek, magánszemélyek koszorúkat és virágokat helyeztek el az óceánrepülők és pilóták komáromi emlékművénél. Az eseményen „Tisztelet a hős előtt” címmel Mislai Zsolt történész-főmuzeológus, a székesfehérvári Szent István Múzeum munkatársa mondott emlékbeszédet.

A rendezvény teljes ideje alatt megtekinthető volt az Endresz György életét bemutató tablókiallítás is a programnak helyet adó Aranytál Étterem Rendezvénytermében.

A képek forrása: www.facebook.com/endreszcsoport

Endresz György

Autós mozi Kuflikkal

SULLER ILDIKÓ

Immár második alkalommal parkoltak le kartondoboz autóink a József Attila Megyei Könyvtár gyermekrésztlegében, 2022. június 10-e délutánján. Rendkívüli érdeklődés kísérte a meghirdetett rendezvényt, így az első pillanatokban kissé meg is rémültünk... Jézus! Hová teszünk ennyi gyereket? 28 autónk van... A zöld öbölben rendeztük be a mozit – épp, hogy befért a 28 autó... kísérő ide már nem fér el... reméljük, elég lesz! Aztán jöttek és jöttek az aprónépek. Anyával, apával, nagyival – így hát összefogtuk a pereputty, a járműpark, és technika hármásának 4 sarkát, és leterítettük a kávézóban. Ezt a helyiséget nem lehet ugyan teljesen besötétíteni, ám szükség törvényt bont. Nagy örömünkre azonban semmit sem vont le a mese élvezeti értékéből. Amellett, hogy tökéletesen láthatóak, színesek voltak a film kockái, anya/apa láthatóságát, és a szabad közlekedést is segítette a mérsékelt „elsötétítés”. Dániel András: *A Kiflik és az Akármí* című filmjét a Kedd Stúdió bocsátotta rendelkezésünkre, 11 mese szerepel a korongon. Pofánka, Zödön, Titusz és a többiek elragadó, humoros

történetei mind az aprók, mind a szüleik kedvencei, népszerűségük nőttön nő olvasóink körében

Fotó: Suller Ildikó

A mozi élményét erősítették a kísérő apróságok is: mozijegy és pattogatott kukorica – ez utóbbi mérhetetlenül sok fogyott. Köszönjük minden lelkes kollégánknak, akik segítségünkre voltak ebben a nagy munkában, külön köszönet Ligeti Nikolettnek az ötletért és Zantleitner Laurának a számítógépes tervezésért!

Bringázz a jövődért! - avagy könyvtári öko-délelőtt a Kezes-lábas játszóházzal

KUN-KOVÁCS ERIKA, DOLLMAYER BEA

Aki eljött a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár rendezvényére 2022. május 25-én, az megtapasztalhatta, hogy a környezettudatosság megnyire jó móka tud lenni.

Fotó: Sinkó Ildikó

A Mesefigurákkal a környezetért rendezvény-sorozat utolsó állomásán a Kezes-lábas játszóház tíz, ötletesen megálmodott és jól kivitelezett kerékpár-csodáját hozta el a Tatai vár mellé az ér-

deklődő gyerekeknek. Az egész délelőttöt izgalmasan kitöltő foglalkozáson ezúttal a Vaszary János Általános Iskola és a Fazekas Utcai Általános Iskola diákjai tanulhattak formabontóan arról, hogyan figyelhetünk egymással együttműködve a környezetünkre. A frappáns kétkerekű eszközöket maga az ötletgazda, Bíró Szabolcs hozta el Tatára.

Szabolcs szavaiból megtudhattuk, hogy olyan különleges, emberi erővel működő "gépeket" akart fejleszteni, melyekkel észrevétlenül lehet egymást segíteni, másokat támogatni. A fenntarthatóság számára fontos küldetés, a kézzel-lábbal működtetett tárgyaival e fontos üzenetet akarja a gyerekekhez, családokhoz eljuttatni. Játszóparkjában jelenleg több mint száz kétkerekű található. Közös bennük, hogy mindegyik a roncstelepről megmentett, illetve padlások mélyéről előkerülő "kacat" volt, melyeket műhelyében újjávarázsolt.

Fotó: Sinkó Ildikó

A küldetését Tatán is sikeresen teljesítette, hiszen a gyerekek játékról-játékra szaladva, önfel-

ledten játszva és aktívan mozogva sajátíthattak el olyan gondolkozásmódot, amelyek az életükben és a jövőjükben fontos lehet.

Örömmel állapítottuk meg ismét, hogy az érdeklődők jó élményekkel és tapasztalásokkal gazdagabban távoztak. Bár mi könyvtárosok is maradtunk volna még a gyerekekkel (és a bringákkal) "játszani", a búcsú mégsem volt könnyes számunkra. Úgy éreztünk, hogy az esemény méltó befejezése volt a gyerekeknek szóló öko-programorozatunknak.

A program a TOP-7.1.1-16-HESZA-2021-02216 azonosítószámú, "Tatai kanapé" című projekt keretében valósult meg.

Turczy István Robin Hóddal érkezett a könyvtárba GOLDSCHMIDT ÉVA

A gyermekeknek tartott író-olvasó találkozó vendége Turczy István volt 2022. június 8-án a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban. Robin Hód története sorozatnak tekinthető, hiszen már a második részét is kezükben tarthatták a kis olvasók. A Vaszary Általános Iskola és a Talantum Általános Iskola második osztályos diákjai felkészülten érkeztek a programra. Korábban kikölcsönözték a gyermekkönyvtárból a köteteket, ezzel ráhangolódtak a nem mindennapi találkozóra.

Turczy Istvánt először köszönthettük kicsiknek szóló programon a könyvtárban, és bevalljuk, mi felnőttek legalább olyan jól szórakoztunk, mint a tanulók. Humorban, jókedvben bővelkedett, sziporkázott az író, látszott, hogy mennyire elbűvölték a csillogó szempárok. Az interaktív előadáson kiderült, milyen sok gyermeknek van kedvenc állata és otthon háziállata. A kutya, cica, majom, oroszlán nagy sláger, no még a kaméleon, a vízcisrikó és a koala...! István

nagyon megörült, amikor valaki a hódot említette, hiszen könyvének főhősei ezek az aranyos jószágok. Tudták, hogy a hód egy ember nagyságú fát képes egy óra alatt kivágni a metszőfogával? Az ámulatnak azonban még nem volt vége, egyszerre zendült fel a „jaaaj, de cuukiiii!” szlogen, amikor vendégünk pici hódbabákról mutatott képeket. Robin Hód, a címszereplő rendkívül ügyes íjász. Vajon hogyan kapta a nevét? István az erről szóló részt felolvasta, a gyermekek pedig juppjúúú felkiáltással egészítették ki amikor az író arra jelzést adott.

A közös csoportképen a közönség és a vendégeink (így többszámban, mert a plüss hódocskák is szereplői voltak az előadásnak) az arcukon hatalmas mosollyal nyugtázták, hogy nagyszerűen érezték magukat a programon. A végén írónk elárulta, lesz folytatása a kalandtörténetnek. Kedves István, a legnagyobb HÓDolattal várunk vissza!

Turczy István (Fotó: Sinkó Ildikó)

2022-ben Tatabánya várossá válásának 75. évfordulójáról emlékezünk

Tatabánya ebben az évben ünnepli meg, emlékezik várossá alakulásának 75. évfordulójáról. Miként lehet ezen évfordulóról megemlékezni?

Idézzük ide egy korábbi évforduló kapcsán íródott cikk legfőbb gondolatait: „Tudományos konferencián elemezték az előadók a város fejlődését. Könyvbemutatók hívták fel a figyelmet a legújabb helytörténeti kiadványokra. ... Nem hiányoztak a szórakoztató vidám rendezvények sem.” A cikk írója, Gyüszti László azonban egy észrevételt is tett – csupa jószándékból és a pontosság kedvéért. „Talán nem is ide illő szóvátni azt, ami számomra zavaró volt az ünnepi események során, hogy tudniillik plakáton, újságokban, meghívókon, szórólapokon mindig azt olvashattuk, hogy 'Tatabánya 60 éves'. Ez így nem igaz. 1947-ben 'csak' az történt, hogy egyesítették az elődközségeket (Bánhidát, Alsógallát, Felsőgallát és Tatabányát) s az egyesített települést várossá nyilvánították.”

Elsősorban a város önkormányzatának „kötelessége”, hogy emlékezzen arra az időszakra, amikor a II. világháborút követő időszak újjáépítési hullámában felmerült az a kérdés, hogy melyik város legyen Komárom megye központja. Indokolta a várossá alakulást az a tény is, hogy a négy elődtelepülés külön-külön nem volt olyan erős, nem volt meghatározó érdekérvényesítési ereje, melyre egyébként a gazdasági ereje, a bányászat meghatározó szerepe miatt lehetőség lett volna rá.

A politikai, társadalmi és a gazdasági okok, valamint a belügyminiszter rendelete végül is előírta a települések egyesítését. A községek képviselőtestületei a miniszteri rendeletet ismertették, elfogadták és önmagukat feloszlatták.

A községek egyesítését a rendelet 1947. október 1-jével határozta meg. Az új település, melyet Tatabánya megyei város néven hívtak életre 1947. október 10-én a Népházban tartotta meg alakuló ülését. Ezen – mivel más jelölt nem volt – Andó Gyurka Ferencet választották meg a város vezetőjévé.

De miként emlékezhetnek meg a város vezetői, a város intézményei, a civil szervezetek, gazdasági társaságok erről a jelen évfordulóról.

Ki-ki a saját módján, lehetőségeihez mérten, kisebb-nagyobb rendezvényeken, kisebb-nagyobb kiadványok formájában, tudományos igényű, népszerűsítő füzetekben, vidám, zenés programok szervezésével stb.

Mi, könyvtárosok a saját kútfőnk, lehetőségeink, tudásunk, adatbázisaink alapján egy olyan kiadványt készítettünk, készítettünk, mely – úgy véljük – méltó módon emlékezik meg a várossá válásról. Ez pedig nem más, mint a várossá válástól 2021. december 31-i bezárólag egy várostörténeti kronológia. A munka fő szerkesztője, összeállítója a könyvtár helytörténet-szerkesztője, dr. Horváth Géza. Hosszú évek óta figyel, jegyzetel a megyei sajtót, kíséri figyelemmel az országos napilapok, folyóiratok helytörténeti vonatkozású cikkeket, tanulmányait. Munkája során természetesen felhasználta a tanácsai, önkormányzati választási beszámolókat is. Olyan munka elkészítését vállaltuk – immár többben is –, amely méltó módon emlékezik meg a várossá válásról, az azóta eltelt időszakról. Egy adatbázis, időrendbe szedve a legfőbb eseményeket, történéseket, a fejlesztéseket és persze sajnálatos módon a város legfőbb gazdasági értékét jelentő bányászat megszüntetését.

Az adatok sokaságát jelen sorok írójának egy rövid „várostörténeti” bevezetője nyitja, majd magának az adatgyűjtőnek-szerkesztőnek egy rövid ismertetője a munkájáról és használatának módjáról.

A könyvtár vezetése, a helytörténettel foglalkozó kollégák a város vezetésével és támogatásával úgy gondolja, hogy egy fehér foltot tüntethet el az évfordulóra megjelenő kiadvány. Már nagyon régen született egy, a város történetét felölelő kiadvány: az 1972-ben megjelent, két kötetes monográfia megjelenése óta. Jelen kronológia természetesen nem helyettesíti egy várostörténeti monográfia elkészítését, de ehhez egy olyan szerzői gárdára lenne szükség, melyet a városban működő intézmények, illetve a városhoz kötődő szakemberek alkothatnak. Nem könnyű feladat, hosszas kutatói munkát igényel. (De itt és most ismét felhívom azok figyelmét, akiket érinthet, vagy éppen elindíthatják e

munka szervezését, hogy már nagyon időszerű lenne. Talán a 80. évfordulóra...)

Mint ahogy a kronológia elkészítése sem az.

Talán mondhatják azt, hogy egy ilyen kiadvány száraz és unalmas. Bizton állíthatom, hogy nem az – többszöri elolvasás, javítás után sem. Persze az egyes legfontosabb eseményekhez egyekszünk illusztrációkat is találni.

Relikviák és hagyományörzés a könyvtárban

IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ

2002. május 13-án, délelőtt a József Attila Megyei és Városi könyvtár vendége volt az a komáromi fiatalember, Botló Krisztián és bajtársa, Dikász László, aki YouTube-videók nézése kapcsán kapott kedvet, hogy hagyományörzéssel, majd pedig relikviák gyűjtésével kezdjen el foglalkozni. Kezdetben az 1848-1849-es Forradalom és Szabadságharc Hagyományörző Egyesület tagjaként fertőződött meg a hagyományörzéssel és a relikviák gyűjtésével.

Későbbi mentora, Udovecz György vezetése mellett az I. és a II. világháborús hagyományörzés „rabolta el” szívét, lelkét és egész egyéniségét és persze ideje nagy részét is.

Mint megtudtuk, a relikviák, a korabeli tárgyak, fegyverek, öltözetek gyűjtése, ha még sok esetben replikák is, sok időt igényelnek. Az anyagiakról nem is beszélve...

De mi is volt az első tárgy, ami elindította a gyűjtési hullámot? Botló Krisztián azt mondta, hogy az első darab, ami a gyűjteményébe került, egy 1915-ből, az Osztrák-Magyar Monarchia idejéből származó kulacs volt, amit a szomszédjától kapott. Későbbi gyűjtése és a tárgyak beszerzése során a modern technika és kapcsolattartás, - építés lehetőségeit fel- és kihasználva az internet volt nagy segítségére. Bár – mint mondta – igazi kincsekre a piacokon lehet rálelni, vagy éppen az idősebbek által is oly nagy kedvvel látogatott vendéglátóipari egységekben. De a

Terveink szerint egy olyan kötet tehetünk a város képzeletbeli asztalára, melyre méltó módon lehetünk büszkéek és ajánlhatjuk a város története iránt érdeklődőknek. Köszönet az adatgyűjtőnek, a szerkesztésben részt vevő munkatársaknak.

*Tatabánya, 2022. június
ifj. Gyüszí László
könyvtáros - helytörténész*

főbb források a győri régiségpiac, vagy Budapest nagyobb piacai voltak.

A „különórán” elsősorban a magával hozott relikviákról esett szó. Az I. és II. világháborús tárgyak, fegyverek egy része eredeti volt, másik része ún. replikák, melyek természetesen ugyan olyan hűek voltak, mintha eredetiek lettek volna. Ilyen volt például Botló Krisztián I. világháború öltözete, valamint Dikász László „bajtárs” II. világháborús zubbonya és pantallója. De a kikészített fogason más öltözetek is helyet kaptak, amelyekről a bemutatás során szintén elhangzottak a legfontosabb információk.

Miután a bemutatás során Krisztián elmondta az egyes tárgyak, fegyverek legfontosabb tudnivalót, az óra végén a diákoknak lehetőségük volt kézbe is venni, azaz testközelből megtapasztalni, hogy egy puska, vagy gépfegyver milyen súllyal rendelkezett, vagy egy-egy személyes holmikat tartalmazó táska, hátizsák mit tartalmazhatott.

Érdekes volt megfigyelni, hogy az osztály leánytagjai is érdeklődtek, azaz nem csak fiús téma volt ez a rendkívüli óra.

Köszönet Botló Krisztiánnak, aki egyébként kortársa is volt az Árpád Gimnázium osztályának is, hiszen érettségi egy részének lezárását követően jött el hozzánk és mutatta be relikviagyűjteményét és beszélt nagy lelkesedéssel hagyományörző szenvedélyéről.

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2022. MÁJUS

1. Akvarellek legendákról / Kiss T. József. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 103. sz. (2022. május 5.), p. 9. - ill.
-Lovász Zoltán bajnai grafikusművész kiállítása nyílt meg a József Attila Megyei és Városi Könyvtár galériáján.
2. Fantáziadús alkotásokat készítettek a gyerekek : díjátadással nyitották meg a gyerekrajzokból álló kiállítást / Raffael Veronika. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 101. sz. (2022. május 3.), p. 4. - ill.
-A Föld Napja alkalmából tartották meg a Wass Albert Művelődési Központ és Városi Könyvtár által kiírt rajzpályázat díjátadó ünnepségét.
3. Festményekkel és verseléssel mutatkozott be : május közepéig látható a Népház úti fiókkönyvtárban a Horváth házaspár kiállítása / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 104. sz. (2022. május 6.), p. 5. - ill.
-Festménykiállítás nyílt a Népház úti Fiókkönyvtárban.
4. Gyermekkönyvíró a könyvtárban : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 122. sz. (2022. május 27.), p. 4. - ill.
-Június 1., Tata, Móricz Zsigmond Városi Könyvtár: Kiss Ottó költő, gyermekkönyvíró a vendég.
5. Három felújított épületet adtak át. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 120. sz. (2022. május 25.), p. 8. - ill.
-Megyei TOP forrásból felújított orvosi rendelőt, könyvtárat és kerékpáros pihenőhelyet adtak át Bakonybánkban.
6. Keresőeszközökre gyűjtenek a civilek : [hír]. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 117. sz. (2022. május 21.), p. 8.
-A Tatabányai 4x4 Terepjárós, Polgári Védelmi és Önkéntes Tűzoltó Egyesület a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban rendez jótékonyági könyvvásárt, melynek bevételéből olyan lámpát terveznek vásárolni, mely az eltűnt emberek éjszakai keresésénél nyújt segítséget.
7. Kiállítás Tatabányán Lovász Zoltán munkáiból. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 108. sz. (2022. május 11.), p. 12. - ill.
-2022. május 4-én nyílt kiállítás Lovász Zoltán grafikai munkáiból a tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
8. Kicsit mindig belehal a színpadi szerepekbe : Nagy-Kálózy Eszter volt a vendége a Rotary Klub sorozatának / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 117. sz. (2022. május 21.), p. 5. - ill.
-Nagy-Kálózy Eszter volt a tatabányai Rotary Klub vendége a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
9. Közösségi szolgálat : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 119. sz. (2022. május 24.), p. 4.
-A bakonyszombathelyi Községi Könyvtár felhívása iskolai közösségi szolgálat teljesítésére.
10. Múltidézésre invitál a tárlat : császári, komáromi és tati felvételeket tartalmaz a Megyekép '85 kiállítás / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 101. sz. (2022. május 3.), p. 5. - ill.
-Helytörténeti fotókiállítás nyílt a tati kultúrház és könyvtárban, a megyei levéltár és a helyi önkormányzat közös szervezésében.
11. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 119. sz. (2022. május 24.), p. 5.
-A bajnai Községi Könyvtárban a Lúdas Matyi című filmet vetítik.
12. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 101. sz. (2022. május 3.), p. 5.
-Tasnádi István költő, drámaíró lesz a tatai városi könyvtár vendége.
13. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 113. sz. (2022. május 17.), p. 5.
-Nagy-Kálózy Eszter színésznő lesz a József Attila Megyei és Városi Könyvtár vendége.
14. Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 115. sz. (2022. május 19.), p. 6.
-Az olasz filmhetek következő vetítése a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
15. Tavasszal sem áll le az esztergomi téka : ha május, akkor programkavalkád a könyvtárban / Pörtl Zoltán. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 103. sz. (2022. május 5.), p. 12. - ill.
-2022. májusi programismertető az esztergomi városi könyvtárban.

16.

Új eszközökkel gazdagodhatnak a terepjárások : [hír]. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 121. sz. (2022. május 26.), p. 9.

-A Tatabányai 4x4 Terepjárós, Polgári Védelmi és Önkéntes Tűzoltó Egyesület jótékonyági könyvvásárt tartott a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban, melynek összegéből az éjszakai kereséshez szükséges eszközöket vásárolnak majd.

17.

Zsolnay Katalin a Népházban : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 117. sz. (2022. május 21.), p. 4.

-Zsolnay Katalin festőművész kiállítás nyílt meg a Népház úti Fiókkönyvtárban.

18.

Zúgtak a harangok : bemutatták Linn Márton új verseskötetét / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 125. sz. (2022. május 31.), p. 5. - ill.

-Könyvbemutató Tokodon a községi könyvtárban . A könyv címe:Zúgtak a harangok.